

ONKOLOGIK KASALLIKLARNI DAVOLOVCHI PREPARATLAR VA DORI VOSITALARI.

Qo'qon universiteti Andijon filiali
Tibbiyot fakulteti Farmatsiya yo'nalishi
Asqarova Marjonabonu O'ktamali qizi
Email: marjonaasqarova11@gmail.com

Tel: +998 77 106 21 04

Qo'qon universiteti Andijon filiali
Tibbiyot fakulteti Stomatologiya
Yo'nalishi 24_06 guruh talabasi
Normatova Sevinch Otabek qizi
Email: sevinchxonnormatova@gmail.com

Tel :+998988951702

Qo'qon universiteti Andijon filiali
Tibbiyot fakulteti Stomatologiya
Yo'nalishi 24-06guruh talabasi
Raxmataliyeva Saida Sa'dulla qizi
Email: raxmataliyevasaida@gmail.com
[Tel:+998938582727](tel:+998938582727)

Annotatsiya

Ushbu maqolada onkologik kasalliklarni davolashda qo'llaniladigan zamonaviy dori vositalari, ularning farmakologik xususiyatlari, qo'llanish usullari va samaradorligi tahlil qilinadi. Dunyo miqyosida saraton kasalliklari ko'rsatkichlarining ortib borishi, yangi antineoplastik preparatlarning ishlab chiqilishi va klinik amaliyotga joriy etilishi dolzarb masalalardan biri sifatida e'tirof etiladi. Maqolada sitotoksik preparatlar, maqsadli terapiya vositalari, immunoterapiya va gormonal terapiyada ishlatiladigan asosiy dori vositalari haqida ma'lumotlar berilgan. Shuningdek, ularning

nojo'ya ta'sirlari, rezistentlik holatlari va zamonaviy davolash yondashuvlari muhokama qilinadi.

Kalit so'zlar: onkologik kasalliklar, saraton, antineoplastik preparatlar, kimyoterapiya, immunoterapiya, maqsadli terapiya, dori vositalari, sitotoksik modda, rezistentlik, farmakoterapiya

Annotation

This article analyzes modern drugs used in the treatment of oncological diseases, their pharmacological properties, methods of administration, and effectiveness. The global increase in cancer incidence and the development and implementation of new antineoplastic agents in clinical practice are recognized as urgent issues. The paper provides information on cytotoxic drugs, targeted therapy agents, immunotherapy, and hormonal treatment medications. In addition, their side effects, resistance cases, and modern therapeutic approaches are discussed.

Keywords: oncological diseases, cancer, antineoplastic drugs, chemotherapy, immunotherapy, targeted therapy, pharmaceuticals, cytotoxic agents, resistance, pharmacotherapy

Аннотация

В данной статье рассматриваются современные лекарственные средства, применяемые при лечении онкологических заболеваний, их фармакологические свойства, способы применения и эффективность. Рост заболеваемости раком во всем мире, а также разработка и внедрение новых противоопухолевых препаратов в клиническую практику признаны актуальными вопросами. В работе приведены сведения о цитотоксических препаратах, средствах таргетной терапии, иммунотерапии и гормональных препаратах. Также обсуждаются побочные эффекты, случаи лекарственной устойчивости и современные подходы к лечению.

Ключевые слова: онкологические заболевания, рак, противоопухолевые препараты, химиотерапия, иммунотерапия, таргетная терапия, лекарственные средства, цитотоксические агенты, резистентность, фармакотерапия

O'zbekistonda onkologik kasalliklarni davolaydigan dori vositalari ishlab chiqarildi.

Umumiy qiymati 49 mln dollarga teng farmatsevtika korxonasi ochilishi belgilangan.

O'zbekistonda immunobiologik preparatlar va onkologik kasalliklarni davolovchi dori vositalari ishlab chiqariladi. Bu haqda Sog'liqni saqlash vaziri Amrillo Inoyatov ma'lum qildi.

Prezidentning Singapurga davlat tashrifi doirasida farmatsevtika yo'nalishi bo'yicha ikkita kelishuv bitimi imzolandi.

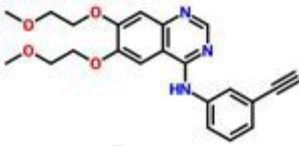
Ushbu mamlakatning "Meynxardt Grup" kompaniyasi hamkorligida tashkil etilayotgan, loyihalashtirish va injiniring markazi bilan immunobiologik preparatlar ishlab chiqaruvchi, umumiy qiymati 49 mln dollarga teng farmatsevtika korxonasi ochilishi belgilandi.

Mamlakatda kasalliklar profilaktikasi va davolash jarayonida qo'llaniladigan quyidagi preparatlar tayyorlash yo'lga qo'yiladi:

- vaksina, anatoksin, probiotik va eubiotiklar;
- immunoglobulin va immun zardoblari, gen injenerligi yo'li bilan olingan monoklonal antitanalar;
- immun korreksiyasi, immun tanqisligi muolajasi va profilaktikasida qo'llaniladigan immunomodulyatorlar (interleykin, interferon, timus gormonlari, miyelopeptidlar, o'sma nekrozi omili, o'sish omillari va boshqalar).

Bundan tashqari, “SiPiDji Interneyshnl” kompaniyasi hamkorligida ochilayotgan O‘zbekiston — Singapur investitsiya korxonasi bilan ildiz hujayralari asosida dori vositalari tayyorlovchi biofarmatsevtika kompleksini tashkil etishga qaratilgan qiymati 100 mln dollarlik loyihani amalga oshirishga kelishildi.

Loyihaning amalga oshirilishi tufayli onkologik kasalliklar muolajasi, ko‘mik to‘qimalari transplantologiyasi hamda markaziy asab tizimi hujayralarini tiklashda qo‘llaniladigan biofarmatsevtik vositalar ishlab chiqarish imkoniyati yaratiladi.

Mahsulot nomi:	Erlotinib HCl	Erlotinib
Sinonimlar:	Erlotinib gidroxlorigi	Erlotinib bazasi
Xususiyatlari:	Oq kristall chang.	Oq chang.
CAS raqami:	1883321-74-6	183321-74-6
Tozalik:	99% Min	Qurilgan asosda.
Formula:	C ₂₂ H ₂₄ ClN ₃ O ₄ ; C ₂₂ H ₂₃ N ₃ O ₄ · HCl	C ₂₂ H ₂₃ N ₃ O ₄
Tuzilishi:		
Paket:	25Kgs / <i>Elyaf baraban</i>	25Kgs / <i>Elyaf baraban</i>

Tavsif:

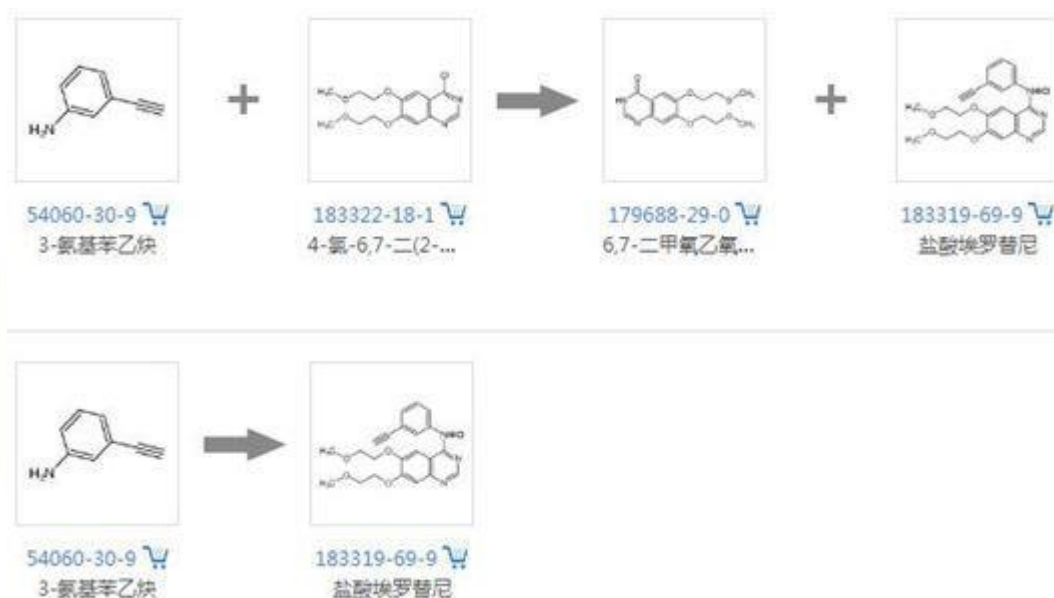
Erlotinib gidrokslorid BP E.P. USP kichik molekulalar epidermal o'sish faktor retseptorlari tirozin kinazning qaytariladigan inhibitori. U asosan mahalliy rivojlangan yoki metastatik kichik hujayrali bo'lmagan, o'pka saratoni va oshqozon osti bezi saratonini davolashning ikkinchi yoki uchinchi qatorlarida qo'llaniladi.

Erlotinib Hcl - bu molekulyar maqsadli dori erlotinib asosining gidroksloridi. Ushbu mahsulot mahalliy darajada rivojlangan va metastatik oshqozon osti bezi saratonini davolashning birinchi usuli sifatida gemitsitabin bilan birlashtirilgan.

Texnik jihatdan aytganda, Erlotinib Hcl homashyosi adenozin trifosfat bilan raqobatbardosh ravishda bog'lovchi tirozin kinaz retseptorlari hujayrasi ichidagi katalitik uchastkasidagi fosforillanish reaksiyasini inhibe qilishga qodir, shuning uchun proliferatsiya signalining pastga tushishini blokirovka qiladi va HER-1 / EGFR ning ligandga bog'liq faolligini inhibe qiladi. o'simta hujayralarining ko'payishini inhibe qilish uchun o'sma hujayralarida.

Ushbu mahsulot, asosan, mahalliy darajada rivojlangan yoki metastatik kichik hujayrali bo'lmagan, o'pka saratoni va boshqa kasalliklarni davolash uchun ishlatiladigan kichik molekula epidermal o'sish omilidir. Bundan tashqari, Erlotinib Hcl BP EP USP oshqozon osti bezi saratonini davolashda juda yaxshi ta'sir ko'rsatadi.

Sintetik usul:

Xitoyda eng sifatli, toza Erlotinib gidroxlorigi yoki Erlotinib asosidagi kukun / modda zavodi, etkazib beruvchi, ishlab chiqaruvchi.

Goserelin Kasallikning o'ziga xos turlaridan zararsiz holatlarga bo'lgan kimyoviy bog'liq kasalliklarni davolashda o'zining hayotiyiligi bilan mashhur dori sifatida qolmoqda. Ushbu blog yozuvi Goserelinning murakkab g'oyasini o'rganishga harakat qiladi, uning turli xil foydali ilovalari va ko'p qirrali faoliyat tizimlarini aniqlaydi.

Uning markazida Goserelin kuchli gonadotropin etkazib beruvchi kimyoviy (GnRH) agonisti bo'lib ishlaydi, u o'zining farmakologik ta'sirini tanadagi gormonal fontanlarning ko'p qirrali almashinuvini sozlash orqali amalga oshiradi. Gipofiz a'zosidagi GnRH retseptorlari bilan cheklanib, Goserelin gonadotropin emissiyasini yashirishda to'liq aylanaga tushadigan quyi oqimlarning tarqalishini boshlaydi - bu uning foydali hayotiyiligi qo'llab-quvvatlaydigan muhim tizim.

Goserelinning muhim klinik belgilaridan biri onkologiya sohasida yotadi, u prostata va ko'krak kasalliklari kabi kimyoviy nozik o'smalarni davolashda asos bo'lib

xizmat qiladi. Qaytariladigan gipogonadizm holatini qo'zg'atish orqali Goserelin haqiqatan ham jinsiy kimyoviy moddalar, xususan, yigitlarda testosteron va ayollarda estrogen hosil bo'lishini kamaytiradi, ularning g'ayrioddiy belgilanishi kimyoviy palata o'simtalarining harakatini kuchaytiradi. Kimyoviy birlashmaning bu aniq yashirilishi saraton rivojlanishini yumshatadi va chidamlilik uchun foyda keltiradi, keyinchalik kasalliklarga qarshi kurashda onkologlarning qurol-yarog'ini kengaytiradi.

Xatarli o'sishni davolash bo'yicha o'z ishidan so'ng, Goserelin turli xil zararsiz kimyoviy kasalliklarni, shu jumladan endometrioza va bachadon miomasini davolashda juda katta yordam topdi. Farmakologik yo'qotish holatini muvofiqlashtirib, Goserelin ayollarda tuxumdon kimyoviy moddalarining rivojlanishini qisqartiradi, estrogenning ko'pligi bilan bog'liq nojo'ya ta'sirlarni kamaytiradi va kasalliklarni kamaytirish uchun yordam beradigan muhitni rivojlantiradi. Erkaklar farovonligi sohasida, **Goserelin** Iqtidorli balog'atga etish kabi sharoitlarni nazorat qilish uchun tuzatuvchi yo'lni taklif qiladi, bunda uning gonadotropin ajralishini bo'g'ish qobiliyati ixtiyoriy jinsiy xususiyatlarning boshlanishini kechiktirishga yordam beradi, gormonal o'z vaqtida ishlab chiqarilishining ruhiy va fiziologik oqibatlarini yengillashtiradi.

Xulosa qilib aytganda, Goserelin turli klinik sharoitlarda kimyoviy moddalar bilan bog'liq tartibsizliklar bilan kurashishning aniq usulini taklif qiladigan zamonaviy dori vositalarining mustahkam hamkori sifatida paydo bo'ladi. Uning onkologiyaga va zararsiz ginekologik holatlarga sezilarli ta'siri uning farmakologik asos sifatida muhimligini ta'kidlaydi, dori-darmonlarning aniqligi etosini misol qilib keltiradi, bemorni ideal ko'rib chiqish uchun missiyaga yangi chekkalarni kiritadi va tuzatuvchi natijalar ustida ishladi.

Goserelin gormonlar bilan bog'liq sharoitlarda qanday ishlaydi?

Goserelin, kuchli gonadotropin yetkazib beruvchi kimyoviy (GnRH) agonisti, gormonal muvozanatning eng oldida ishlaydi, turli xil kimyoviy moddalar bilan bog'liq

tartibsizliklarni engillashtiradigan fiziologik reaksiyalar favvorasini tashkil qiladi. Uning faoliyat tizimining ajralmas qismi bu gipofiz a'zosi ichida joylashgan. GnRH retseptorlariga moyilligi bo'lib, u erda vaqtinchalik hissiyot bilan tavsiflangan ikki fazali reaksiyani boshlaydi, keyin qo'llab-quvvatlanadigan desensitizatsiya.

Tashkil etilgandan so'ng, Goserelin GnRH retseptorlariga asosiy stimulyator ta'sirini qo'llaydi, bu gonadotropin oqimining ko'payishiga olib keladigan, o'ziga xos luteinlashtiruvchi kimyoviy (LH) va follikulani tetiklantiruvchi kimyoviy (FSH). Gonadotropin ajralishidagi bu toshqin oqimning quyi oqimida, shu jumladan gonadal steroidogenezning kuchayishi va gametogenezning rivojlanishini o'z ichiga oladi. Qanday bo'lmasin, gonadotropin ajralishida bu asosiy toshqin qisqa muddatli bo'lib, uzoq vaqt desensitizatsiya bilan darhol almashtiriladi.

Tashkil etilgandan so'ng, Goserelin GnRH retseptorlariga asosiy stimulyator ta'sirini qo'llaydi, bu gonadotropin oqimining ko'payishiga olib keladigan o'ziga xos luteinlashtiruvchi kimyoviy (LH) va follikulani tetiklantiruvchi kimyoviy (FSH). Gonadotropin ajralishidagi bu toshqin oqimning quyi oqimida, shu jumladan gonadal steroidogenezning kuchayishi va gametogenezning rivojlanishini o'z ichiga oladi. Qanday bo'lmasin, gonadotropin ajralishida bu asosiy toshqin qisqa muddatli bo'lib, uzoq vaqt desensitizatsiya bilan darhol almashtiriladi.

Goserelin GnRH retseptorlari bilan bog'lanishda davom etar ekan, retseptorlarning xabardorligining pasayishi va endogen GnRH yaxshilanishiga zerikarli javob berish bilan tavsiflangan o'jarlik holati. Bu desensitizatsiyaning o'ziga xos xususiyati gonadotropin emissiyasining pasayishini tezlashtiradi, bu erkaklarda testosteron va ayollarda estrogen kabi jinsiy kimyoviy moddalar oqimining bosqichma-bosqich pasayishini e'lon qiladi. Qayta tiklanadigan gipogonadizm holatini boshlab, Goserelin turli xil kimyoviy nozik muammolarni qo'llab-quvvatlovchi proliferativ bayroq yo'llarini boshqarib, gormonal muhitni muvaffaqiyatli o'tkazadi.

Ginekologiya sohasida Goserelin endometrioz kabi sharoitlarni nazorat qilish uchun ta'sirchan restorativ tanlov sifatida paydo bo'ladi. Bu bachadon chuquridan tashqarida endometrium to'qimalarining ektopik rivojlanishi bilan tavsiflangan doimiy

olovli muammo.

Tuxumdonlarning kimyoviy

hosil bo'lishini bo'g'ib, Goserelin ektopik endometriyal qo'shimchalarning estrogen ta'siri ostida ko'payishini yumshatadi, nojo'ya ta'sirlarning jiddiyligini susaytiradi va kasalliklarni kamaytiradi.

Xuddi shunday, yorqin balog'atga ixtiyoriy jinsiy fazilatlarining o'z vaqtida boshlanishi bilan ajralib turadigan holatga kelsak, Goserelin farmakologik hayotni qutqaruvchi vositani taklif qiladi, bu gipotalamo-gipofiz-gonadal aylanishning deviant harakatlanishini buzadi va hodisalarning balog'atga etishish jarayonini kechiktiradi.

Onkologiyada, **Goserelin** prostata va ko'krak kasalliklari kabi kimyoviy ta'sirchan o'smalarni boshqarishda muhim ishni kutadi. Saraton rivojlanishiga turtki bo'lgan, jinsiy kimyoviy moddalar aralashmasini xiralashgan holda, Goserelin infektsiyaning harakatini to'xtatadi va bemorlarga kimyoviy palatadagi neoplazmalarning cho'kishidan xalos bo'lishga yordam beradi.

Asosan, Goserelin va GnRH pivoti o'rtasidagi nozik o'zaro ta'sir uning moslashuvchanligi va kimyoviy moddalar bilan bog'liq bo'lgan, turli xil nosozliklarni bartaraf etish qobiliyatini ta'kidlaydi. Kimyoviy darajalarni aniqlik va mahorat bilan sozlash orqali Goserelin farmakoterapiyaga e'tiborni hozirgi dori vositalarining sahnasini o'zgartirish va bardoshli natijalar ustida ishlash majburiyatini o'zida mujassam etadi.

Goserelin saraton kasalligini davolashda qanday qo'llaniladi?

GoserelinXatarli o'sishni davolashda, ayniqsa prostata va ko'krak kasalliklari kabi kimyoviy ta'sirchan kasalliklarda muhim rol o'ynaydi. Goserelin erkaklarda testosteron va ayollarda estrogen hosil bo'lishini bo'g'ib, ko'payish uchun ushbu kimyoviy moddalarga bog'liq bo'lgan kasallik hujayralarining rivojlanishiga to'sqinlik qiladi.

Goserelinni boshqa kasalliklarni davolash usullari, masalan, kimyoterapiya yoki radiatsiya bilan birgalikda qo'llash terapiya natijalarini oshirishi va bemorning chidamliligini oshirishi mumkin. Kimyoviy o'zgarishlar bilan kurashishning belgilangan usuli uni xavfli o'sishni davolash usullarining muhim qismiga aylantiradi.

Goserelinni qo'llashda qanday yon ta'sirlar va fikrlar mavjud?

Har qanday dori singari, Goserelin ham yon ta'sirga olib kelishi mumkin va bemorlar va tibbiyot xodimlari bilishi kerak bo'lgan mulohazalar. Umumiy yon ta'sirlar orasida issiq chaqnashlar, charchoq, kayfiyat o'zgarishi va suyak zichligi yo'qolishi mumkin. Reproktiv yoshdagi ayollarda Goserelin terapiyasi vaqtida tuxumdonlarning vaqtincha bostirilishi va hayz ko'rish davri o'zgarishi mumkin.

Tibbiyot xodimlari uchun Goserelin bilan davolash paytida bemorlarni diqqat bilan kuzatib borish, nojo'ya ta'sirlarni tezda bartaraf etish va kerak bo'lganda qo'llab-quvvatlovchi yordam ko'rsatish juda muhimdir. Tug'ish yoshidagi bemorlar uchun potentsial tug'ilishni saqlash imkoniyatlarini muhokama qilish Goserelin terapiyasida ham muhim ahamiyatga ega.

Yakunida, **Gosereling**ormonlar bilan bog'liq sharoitlar va gormonlarga sezgir saraton kasalliklarini davolashda ishlatiladigan qimmatli dori. Uning ta'sir mexanizmi, terapevtik qo'llanilishi va mulohazalari bemorni shaxsiy parvarishlash va davolash strategiyalarida uning rolini tushunish muhimligini ta'kidlaydi.

Xulosa

Onkologik kasalliklarni davolashda qo'llaniladigan preparatlar va dori vositalari tibbiyot fanining eng tez rivojlanayotgan yo'nalishlaridan biridir. Saratonning turli shakllariga qarshi kurashishda sitotoksik, maqsadli, gormonal va immunoterapevtik vositalarning o'ziga xos afzalliklari mavjud. Har bir bemorga individual yondashuv asosida dori tanlash, davolash samaradorligini oshirish va nojo'ya ta'sirlarni kamaytirish imkonini beradi. Shu bilan birga, dori vositalariga rezistentlik holatlari va ularning toksik ta'sirlari hanuzgacha dolzarb muammo bo'lib qolmoqda. Kelgusida yangi avlod preparatlarini ishlab chiqish, ularning klinik samaradorligini chuqur o'rganish va zamonaviy davolash protokollarini takomillashtirish ilm-fan oldidagi asosiy vazifalardan biri hisoblanadi.

Foydalanilgan adabiyotlar

- 1.Karimov A.K., Tursunov B.N. Farmakologiya asoslari. – Toshkent: Tibbiyot nashriyoti, 2020. – 412 b.
2. D.M. Onkologik kasalliklar: etiologiyasi, klinikasi va davolash usullari. – Toshkent: O'zbekiston tibbiyot akademiyasi nashriyoti, 2021. – 328 b.
- 3.G'ofurov R.A., Xolmatov S.S. Zamonaviy kimyoterapiya vositalari va ularning farmakologiyasi. – Samarqand: SamMI nashriyoti, 2019. – 290 b.
- 4.World Health Organization (WHO). Cancer treatment and palliative care. – Geneva, 2022. (o'zbek tiliga tarjimasi asosida)
- 5.Qodirova N.K. Tibbiy onkologiya: asosiy nazariy va amaliy tamoyillar. – Toshkent: Innovatsiya nashriyoti, 2023. – 255 b.
- 6.Mamatqulov A.A. Immunoterapiya va biologik davo asoslari onkologiyada. – Farg'ona: Tibbiyot ilmi nashriyoti, 2020. – 198 b